

f. Z Caeremoniale episcoporum

Z tłumaczonej przez ks. prof. Stanisława Czerwika książki „Caeremoniale episcoporum” przedstawiamy kolejny fragment.

Część IV

CELEBRACJA MISTERIÓW PAŃSKICH W CIĄGU ROKU

WPROWADZENIE

227. „Święta Matka Kościół uważa za swój obowiązek uroczystie celebrować zbawcze dzieło swego Boskiego Oblubieńca przez uświęcone wspomnianie w określone dni całego roku. Każdego tygodnia Kościół obchodzi pamiątkę zmartwychwstania Pańskiego w dniu, który nazwał Pańskim, a raz do roku zmartwychwstanie razem z Jego błogosławioną męką w największą uroczystość Paschy.

Z biegiem roku Kościół odsłania całe misterium Chrystusa, począwszy od wcieleńia i narodzenia aż do wniebowstąpienia, do dnia Pięćdziesiątnicy oraz do oczekiwania błogosławionej nadziei i przyjścia Pana.

W ten sposób obchodząc misteria odkupienia, Kościół otwiera bogactwo zbawczych czynów i zasług swojego Pana, tak że one uobecniają się niejako w każdym czasie, aby wierni zetknęli się z nimi i dostąpili łaski zbawienia”¹.

Dzień Pański

228. „W pierwszym dniu każdego tygodnia, który nazywa się dniem Pańskim, czyli niedzielą, Kościół obchodzi misterium paschalne zgodnie z tradycją apostołską wywodzącą się od samego dnia Zmartwychwstania Chrystusa”.

Ponieważ niedziela jest podstawą i rdzeniem całego roku liturgicznego, w którym Kościół odsłania całe misterium Chrystusa, jej obchodzenie ustępuje tylko uroczystościom i świętom Pańskim wpisanym do kalendarza ogólnego i zasadniczo wyklucza wyznaczenie na nią na stałe innego obchodu, oprócz święta Świętej Rodziny, Chrztu Pańskiego, uroczystości Najświętszej Trójcy i Jezusa Chrystusa, Króla Wszechświata.

Niedziele Adwentu, Wielkiego Postu i Okresu Wielkanocnego mają pierwszeństwo przed wszystkimi uroczystościami².

229. Niech więc biskup troszczy się o to, aby w jego diecezji niedziela była przedstawiana wiernym i wpajana w ich pobożność jako pierwotny dzień świąteczny, tak by stała się również dniem radości i odpoczynku od pracy³.

Niechaj biskup czuwa nad tym, aby nauka Soboru Watykańskiego II i postanowienia dotyczące szczególnego charakteru świętowania niedzieli, zawarte w odnowionych księgach liturgicznych, były zachowywane wiernie i nabożnie. Dotyczy to zwłaszcza częstej praktyki obchodzenia w niedziele pewnych dni o określonej tema-

¹ Sobór Watykański II, Konstytucja o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium*, nr 102.

² Por. *Ogólne normy roku liturgicznego i kalendarza*, nry 4-6.

³ Por. Sobór Watykański II, Konstytucja o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium*, nr 106.

tyce, jak np. dnia pokoju i sprawiedliwości, dnia powołań, ewangelizacji narodów. W tych przypadkach liturgia winna być sprawowana z niedzieli; pewną wzmiankę o proponowanym temacie można uwzględnić w pieśniach, zachętach albo w homilii i modlitwie powszechnej.

W niedziele Okresu Zwykłego można wziąć z lekcjonarza jedno czytanie odpowiadające jakiemuś szczególnemu tematowi. Jeśli zaś w niedziele Okresu Zwykłego odbywa się jakaś szczególna celebracja związana z danym tematem, za zgodą lub z polecenia miejscowego ordynariusza można sprawować Mszę w różnych potrzebach przy użyciu jednego z formularzy podanych we *Mszale Rzymskim*.

230. Dokonujące się w ostatnich czasach przemiany społeczne wywarły także wieloraki wpływ na kształt kalendarza liturgicznego: w niektórych regionach zostały zniesione pewne uroczystości nakazane; niektóre obchody o misterium Chrystusa, umieszczone w kalendarzu ogólnym, zostały przeniesione na najbliższą niedzielę:

- a) Epifania, na niedzielę przypadającą między dniem 2 i 8 stycznia;
- b) Wniebowstąpienie, na 7. Niedzielę Wielkanocną;
- c) Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa, na niedzielę po Najświętszej Trójcy.

Jeśli chodzi o inne celebracje ku czci Chrystusa Pana, Najświętszej Maryi Panny i Świętych, przypadające w ciągu tygodnia i nie będące już obchodami nakazanymi, biskup winien starać się o to, aby wierni nadal je z miłością świętowali i mogli również w zwykłe dni częściej korzystać z łaski zbawienia.

Rok liturgiczny

231. Celebracja roku liturgicznego ma szczególną sakramentalną moc i skuteczność. Płyne ona stąd, że jest to sam Chrystus, który w swoich misteriach oraz przez obchodzenie wspomnień Świętych, a zwłaszcza swojej Matki, kroczy nadal drogą niezmiernego miłosierdzia, dzięki czemu chrześcijanie nie tylko wspominają i rozważają misteria odkupienia, lecz stykają się z nimi, mają w nich udział i nimi żyją⁴.

232. Niech więc biskup zabiega o to, aby pobożność wiernych wiązała się przede wszystkim ze świętami Pańskimi oraz z okresami roku liturgicznego, przeżywanymi zgodnie z ich duchowym sensem; niech głęboko wierzą w misteria, które obchodzą i wyznają ustami; niech osobistym i społecznym życiem poświadczają to, w co wierzą⁵.

233. Oprócz celebracji liturgicznych, na których opiera się rok kościelny, w wielu regionach istnieją także ludowe zwyczaje i nabożeństwa. Niech biskup z racji swego urzędu pasterskiej posługi przywiązuje wielką wagę do tych form, które sprzyjają rozwojowi pobożności, czci i rozumieniu misterium Chrystusa; niech też się stara, „aby były zgodne ze świętą liturgią, z niej niejako wypływały i do niej wiernych prowadziły. Liturgia bowiem ze swej natury znacznie je przewyższa”⁶.

⁴ Por. Paweł VI, List apostolski, Motu proprio, *Mysterii paschalis*, 14 lutego 1969: AAS 61 (1969) 223-224; także Pius XII, Encyklika *Mediator Dei*, 20 listopada 1947: AAS 39 (1947) 580.

⁵ Por. Sobór Watykański II, Konstytucja o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium*, nr 108; por. także Pius XII, Encyklika *Mediator Dei*, 20 listopada 1947: AAS 39 (1947) 577.

⁶ Sobór Watykański II, Konstytucja o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium*, nr 13.